

Avslutade projekt i Östra Mellansverige

För programperioden 2014–2020

Tillväxtverkets publikationer kan laddas ner på
tillvaxtverket.se/publikationer

© **Tillväxtverket**

Stockholm, december 2021

Digital: ISBN 978-91-89255-57-9

Rapport: 0391

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Isabelle Canderskog

Telefon, växel 08-681 91 00

Totalt utbetalt

427 630 771 kronor

med syfte att:

Stärka forskning, teknisk utveckling
och innovation

Öka konkurrenskraften för små och
medelstora företag

Stödja övergången till en koldioxidsnål
ekonomi i alla sektorer

Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

Utbetalt belopp:

169 945 029

kronor

ÖMS Smart Specialisering (ÖMS3)

Bakgrund

Östra Mellansverige (ÖMS) är en diversifierad region med universitet, högskolor, innovativa miljöer i science parks och inkubatorer och dynamiska små och medelstora företag i olika branscher. Varje län har identifierat sina styrkeområden, vilket visat att man kommit olika långt i arbetet med smart specialisering. Arbetet med smart specialisering bidrar till Europas globala konkurrenskraft.

Övergripande målsättningar

Utveckla en strategi och färdplan för smart specialisering i ÖMS. Med detta läggs grunden för en smartare användning av de offentliga resurserna för innovation, tillväxt och utveckling genom att det utvecklas en strategi för samverkan, synergi och specialisering.

Arbetsätt

Genom extern kommunikation och resultatspridning utgår arbetet från ambitionen om att nyttja existerande strukturer samt använda sig av nätverk och samarbeten som etableras under projektets gång inklusive andra regioner, nationella aktörer och aktörer inom EU.

Resultat

Det finns en strategi och utvecklingsplan för fortsatt arbete inom smart specialisering där det tagits fram fyra områden inom vilka ÖMS identifierat nya prioriterade länsöverskridande styrkeområden och branscher. Samverkansformerna börjar etableras och inledande processer för ÖMS-samverkan, inklusive med företagsnätverk pågår inom samtliga områden. Arbetet har även gett input och utvecklade idéer till kommande satsningar och investeringar inom bland annat EU:s regional- och socialfond.

Projektägare: Västmanlands Läns Landsting

Projektperiod: 20 april 2015–30 juni 2017

Utbetalt belopp: 4 721 220 SEK

Växtzon 1

Bakgrund

Många företag misslyckades med att ta sig från utvecklingsfas till tillväxtfas, trots lovande affärsidéer. Växtzon 1 syftade till att ÖMS skulle kunna behålla och skapa fler innovativa bolag om aktörer bättre identifierades och togs hand om, bland annat genom att utnyttja resurser från akademi och regionens högteknologiska koncerner samt genom ökad samverkan.

Övergripande målsättningar

Att bidra till regionens utveckling och konkurrenskraft genom att stärka innovativ förnyelse- och tillväxtkapacitet i innovativa bolag i ÖMS. Projektmålet syftade till att öka antalet innovativa bolag med en omsättning över 100 miljoner kronor.

Arbetsätt

Genom samverkan och gemensamt metodutvecklingsarbete utvecklades metoder som identifierar och stödjer den affärsmässiga utvecklingen av innovativa bolag med hög tillväxtpotential. Till exempel genom att stödja och coacha via affärsrådgivning.

Resultat

Tre år visade sig vara *för kort tid* för att öka antalet innovativa bolag med en omsättning över 100 miljoner kronor (Mkr) om man började med bolag under 20 Mkr, även om man kunde se en kraftig tillväxt i flera av de deltagande bolagen. Senare i projektet lyfte styrgruppen ett behov av att stödja företag med 60–80 Mkr i omsättning. Samtliga parter i Växtzon utvecklade sina erbjudanden till företagen, vilket skedde genom bättre samverkan och utökat samarbete med storregionens övriga innovativa miljöer och specialiseringar.

Projektägare: Västerås Science Park AB

Projektperiod: 1 april 2015–2 augusti 2018

Utbetalt belopp: 31 265 182 SEK + tilläggsansökan från 9 september 2015–8 juni 2018 med utbetalt belopp: 6 542 459 SEK

3i: Innovation + Industri + Investering = En samarbetsplattform för tillväxt och regional utjämning

Bakgrund

3i-plattformen bygger på erfarenheter från BIO-X 2020-modellen men låter industri samt investerare definiera behov och vara beställare. Utifrån deras konkreta behov söks lösningar hos SMF/akademi/sjukvård som på sikt kan leda till nya växande SMF.

Övergripande målsättningar

Tidiga kommersialiseringsprojekt/SMFs ska öka sin tillväxt och skapa konkurrenskraftiga produkter baserat på industrins konkreta behov. Projektmålet är att öka flödet av tidiga kommersialiseringsprojekt/SMFs som ingår värdeskapande partnerskap med större industrier och matchning med investerare och företagsinkubation.

Arbetsätt

Bygger på en modell med milstolpar, delleveransmål och leveransmål, upparbetade tidsplaner och regelbundna avstämningar.

Resultat

Sammanfattningsvis har 37 projekt/bolag satts i kontakt med totalt ett tiotal storbolag och genom detta utvärderats. Projektets övergripande mål att tidiga kommersialiseringsprojekt/SMF ska ha ökat sin tillväxt och skapat konkurrenskraftiga produkter baserat på storbolags konkreta behov, är enligt utvärderare alldeles för tidigt att bedöma. De aktörer som stöttats under 3i-projektet behöver följas över en betydligt längre tidsperiod för att det ska vara möjligt att observera denna typ av effekter.

Projektägare: Stuns – Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle

Projektperiod: 10 januari 2016–31 december 2018

Utbetalt belopp: 1 955 281 SEK

ÖMSesidig Access för innovationskraft

Bakgrund

Projektet ska etablera en övergripande struktur i Östra Mellansverige med kvalitetssäkrade processer och metoder för att skapa återkommande samverkan mellan akademi och näringsliv/samhälle. Idag är det främst stora företag och organisationer som deltar i samverkan, projektet ska därför utveckla metoder som passar för små och medelstora företag (SMF), som matchar deras behov med akademisk kompetens och skapar förutsättningar för konkreta samarbeten.

Övergripande målsättningar

Projektmålet är att ÖMS-övergripande strukturer, kvalitetssäkrade processer och metoder finns tillgängliga och används för att professionalisera och skapa en återkommande samverkan mellan akademi och näringsliv/samhälle.

Arbetsätt

Projektet ska testa och validera metoder och finansieringsinstrument för spridning till hela ÖMS-regionen, samtidigt som kompetensuppbyggnad genom kunskapsutbyte sker vid lärosätenas innovationskontor. Med en ÖMS-gemensam verktygslåda bidrar projektet till ett bredare näringslivsengagemang och fler möjligheter för företag att samverka med regionens stora företag och lärosäten än bara det som ligger närmast.

Resultat

Projektet har testat tretton olika metoder minst tre gånger var (iterationer), samt att tre av projektets metoder har testats av samtliga lärosäten, vilket har lett till att det har blivit tydligt vilka förutsättningar som krävs samt vilken typ av resultat som kan förväntas för varje metod. De optimerade metoderna, såväl som den framtagna 5i-processen, har implementerats i den ordinarie verksamheten vid samtliga lärosäten. Det har skapats förutsättningar för att på ett strukturerat sätt kunna erbjuda SMF olika möjligheter att samarbeta med akademien inom hela ÖMS.

Under senare del av projektet lyfte styrgruppen ett behov av att stödja företag med 60–80 Mkr i omsättning. Samtliga parter i Växtzon utvecklade sina erbjudanden till företagen, vilket skedde genom bättre samverkan och utökad samarbete med storregionens övriga innovativa miljöer och specialiseringar.

Projektägare: Uppsala Universitet

Projektperiod: 1 januari 2016–30 april 2019

Utbetalt belopp: 19 321 991 SEK

Innovationssluss 2.0 Region Örebro Län och Landstinget Västmanland

Bakgrund

Region Örebro län och Landstinget Västmanland arbetar med innovation i offentlig sektor genom innovationsslussar med syfte att främja kommersialiseringen av innovationer inom hälso- och sjukvård. Innovationsslussarna är i behov av utbyggnad och resurstillfödsel och relevanta aktörer i det omgivande innovationssystemet har ett intresse i att arbeta med innovation i offentlig verksamhet.

Övergripande målsättningar

Stödja arbetet som pågår med att etablera och utveckla innovationssystemets kapacitet gällande vård- och omsorgsrelaterad innovation i Region Örebro län och Västmanlands län.

Arbetsätt

Arbetet tar utgångspunkt i den behovsbild som bland annat VINNOVA:s utvärdering av innovationsslussarnas arbete presenterat. Detta kombineras med att projektet utformas i linje med önskemål som framkommer i dialog med det omgivande innovationssystemet.

Resultat

Ett viktigt resultat är leveransen "Förslag för ordinarie verksamhet" som också är i enlighet med det övergripande långsiktiga målet att "det innovationsstödande systemet inom hälso- och sjukvårdsnära miljöer skall vara en naturligt integrerad del av Region Örebro läns arbete med innovations- och näringslivsutveckling". Vidare har projektet bland annat uppfyllt att stödja innovationer inifrån hälso- och sjukvården och att bygga kapacitet i det befintliga innovationssystemets strukturer för att hantera ett flöde av idéer sprungna ur hälso- och sjukvårdsnära innovation.

Projektägare: Region Örebro Län

Projektperiod: 1 januari 2016–30 april 2019

Utbetalt belopp: 5 833 171 SEK

Bakgrund

Additiv tillverkning betraktas av många som en del i en ny industriell revolution som förväntas få stora effekter på produktionsmönster, logistikkedjor och flytta gränser för vad vi tills nu uppfattat som produktionstekniskt möjligt. Alfred Nobel Science Park har tillsammans med industri och akademi på kort tid byggt upp TTC Karlskoga som är en unik miljö inom detta ämnesområde. Projektet avser att vidareutveckla centrets kompetens och teknik såväl som dess samverkan med näringslivet och kunskapsöverföring gentemot relevanta aktörer.

Övergripande målsättningar

Projektets övergripande mål är att utveckla ett starkt kluster och en tydlig centrumbildning inom teknikområdena Additive Manufacturing (3D-printing) och Industriell Tomografi (3D-röntgen) med såväl regionala, nationella och internationella kopplingar.

Arbetsätt

Projektet avser att inom centret etablera tre sammanlänkade plattformar: 3DTech Forum, 3DTechLab och 3DTechnet. Inom varje plattform genomförs aktiviteter som studiebesök, seminarier och kompetensspridning för att stärka relationerna mellan projektets aktörer och samtidigt ge en aktuell bild av teknikområdenas användning.

Resultat

Projektet har inte nått sin högt ställda ambition om att ha en finansieringslösning för ett kluster som ”kan stå på egna ben”. Tiden har helt enkelt inte varit mogen för att få företag att kliva in i denna typ av samarbete och lägga medel på detta. Det har också varit en utmaning att få ihop mindre företag med de större då behoven har varierat för mycket. Vad som däremot kommit till stånd är en tätare samverkan, och företag har positionerat sig som ett kluster utåt och marknadsfört kunnandet som finns i regionen.

Projektägare: Alfred Nobel Science Park AB

Projektperiod: 11 januari 2016–30 april 2019

Utbetalt belopp: 9 099 166 SEK

Green Innovation Park

Bakgrund

Gröna och areella näringar i Sverige behöver kunskap och innovation för fortsatt utveckling och konkurrenskraft. Det är viktigt att forskning kommer de gröna näringarna och samhället till nytta. I Uppsala på Ultunaområdet har SLU skapat ett flertal högmoderna forskningsmiljöer i nya lokaler.

Övergripande målsättningar

Stärka innovationsmiljön på Campus Ultuna, skapa fler etableringar av företag på campus, öka antalet arbetstillfällen i Uppsala och öka antalet bostäder i Ultuna. Green innovation park ska kunna erbjuda flexibla och behovsanpassade lokaler för dynamiskt näringsliv.

Arbetsätt

Aktivitetsbaserat arbete för att nå projektets mål där miljön ska vara kreativ och öppen med samverkan i stort fokus. Det är viktigt att människor möts och stimulerar varandra till framgångsrika företag.

Resultat

Projektet bedöms skapa förutsättningar för att uppnå långsiktiga målsättningar om näringsliv och akademi som skapar innovationer för en hållbar framtid. Det samverkanserbjudande som utvecklats består av kreativa mötesformer, såsom nätverksfrukostar och samverkansprojekt mellan studenter från SLU och företag. Projektet har utvecklat en kunskapskarta för att tillgängliggöra de kunskaper som finns i parken och som företag, forskare och studenter kan använda när de vill samverka med varandra.

Projektägare: Sveriges lantbruksuniversitet

Projektperiod: 1 januari 2016–30 april 2019

Utbetalt belopp: 5 742 464 SEK

Bakgrund

European Research Arena, ERA, är ett initiativ som syftar till att skapa infrastruktur för innovation i Europa genom samhandling mellan akademi, företag, offentliga aktörer och civilsamhället. Smart 4U ska bli en del av ERA och skapa ett europeiskt centrum i ÖMS och projektet ska utgå från styrkeområdena; affärsutveckling, forskning och innovation, finansiering och kompetens och kommunikation.

Övergripande målsättningar

Bidra till ökad hållbar tillväxt i SMF genom fler och starkare branschöverskridande samarbetsbaserade utvecklingsaktiviteter. Fokus på att anpassa och integrera traditionell industri och samhälle med digital utveckling. Vision att skapa förutsättningar för ett europeiskt centrum för smart specialisering baserat på styrkeområdena och gemensamma processer.

Arbetsätt

Branschöverskridande arbetsätt kring regionens styrkeområden ska lägga grunden för långsiktighet och gemensamma värderingar. Metoder/verktyg ska etableras för att underlätta individers och organisationers förmåga att ställa om till den nya industriella revolutionen.

Resultat

Genom att fokusera på branschöverskridande fokusområden och möjliga utvecklingsområden har projektet identifierat, initierat och genomfört utvecklingsaktiviteter. Företagen har tillförts generell och specialiserad kompetens inom samtliga styrkeområden. Verktyg för att snabbare kommersialisera forskningsresultat och innovationer har utvecklats. Konkurrenskraften ökar i alla led och genererar nya arbeten. Bransch- och områdesöverskridande samhandling i regionen har stärkts.

Projektägare: Västerås Science Park AB

Projektperiod: 1 januari 2016–30 april 2019

Utbetalt belopp: 20 846 179 SEK

Kommersialisering av tvärsektoriell robotteknik

Bakgrund

Robotik har stor påverkan på i stort sett alla branscher med stor potential. Robotdalen startade 2003 för att skapa regional tillväxt i Mälardalen och Sverige genom att bygga innovationssystem inom robotik och automation. Genom åren har robotdalens ställning stärkts och bidragit till nya förtegg, produkter och investeringar i regionala produktionsförbättringar och Forskning och utbildning. Visionen är att Robotdalen ska bli en internationellt erkänd innovationsmiljö.

Övergripande målsättningar

Att robotik blir den ledande tvärsektoriella tekniken på den globala marknaden, inom befintliga som nya marknadssegment och användningsområden samt att Robotdalen ska vara den internationellt ledande innovationsmiljön för robotik.

Arbetsätt

Verkar enligt "triple helix-modellen" och Robotdalen för regelbundna dialoger med olika aktörer och nätverk.

Resultat

På ett övergripande plan så har projektet levererat efter de mål som har satts upp vid projektets början, med några mindre justeringar. Projektet har genomfört konkreta idéutvecklingsprojekt och även utfört förstudier hos SMFs. Dessa planeras att skalas upp genom Tillväxtverkets program till att bli "Robotlyftet". Projektet har även bidragit till automation i små och medelstora företag. En ny marknad har även kommit till, automation i byggbranschen. Andra intressanta utvecklingar är robotik inom kultur och kreativa näringar.

Projektägare: Mälardalens Högskola

Projektperiod: 1 januari 2016–30 april 2019

Utbetalt belopp: 10 575 179 SEK

Testbädd primärvård Uppsala

Bakgrund

Spridning och implementering av innovationer i vården tar lång tid, vilket hämmar tillväxten i företag och begränsar utvecklingen av vård och omsorg. Genom att etablera, knyta samman och synliggöra testbäddar kan vårdkedjan korta ner tiden från idé till implementering.

Övergripande målsättningar

Öka tillväxten hos företag inom Life-science sektorn och att förse sjukvården med innovativa lösningar genom att testbädden kortar tiden från idé till implementering. 15 företagssamarbeten ska genomföras.

Arbetsätt

Arbetet kommer att följa processen som testbädden Innovation Akademiska har utvecklat på Akademiska sjukhuset och det sätt som den kommunala testbädden etablerats. Etableringen av testbäddsprocesserna inkluderar identifiering av referensprojekt. Processerna i arbetet med testbädden är bland annat expertutvärderingar, workshops, kliniska utvärderingar och användbarhetstest.

Resultat

Under projektets gång ändrades antalet företagssamarbeten från 15 till 3–7 för att kunna åstadkomma mer nytta under projektiden. Nio expertmöten och två utvärderingar har genomförts och man har inte gjort några användbarhetstester vilket innebär att målen inte uppfylldes. Få företag har deltagit i projektet och därigenom kunnat få direkt nytta av projektet. Projektet har dock genererat nytta för företag och primärvården. Projektet har tagit ett första steg mot att etablera en testbädd i primärvården i Uppsala, men det krävs långsiktigt hållbara strukturer för att kunna generera nytta framåt. En viktig lärdom är att ledningen för primärvården inom Region Uppsala behöver skapa förutsättningar, i form av uppdrag, tid och resurser till primärvårdsenheterna, så att det är möjligt att arbeta med innovation och delta i företagssamarbeten.

Projektägare: Uppsala Läns Landsting

Projektperiod: 11 januari 2016–10 maj 2019

Utbetalt belopp: 1 641 549 SEK

AIMEE – Autonomous Intelligent Machines Exploration & Enterprise

Bakgrund

I Sverige drivs riktade satsningar mot Smart Industri i syfte att stärka Sveriges industri som innovativ, hållbar, digitaliserad, flexibel, resurseffektiv och miljövänlig. En betydande del av denna nya industrialisering är att fokusera på relevanta testbäddsmiljöer med nära samarbete mellan forskning och industri.

Övergripande målsättningar

Att utveckla en permanent test-och demonstrationsmiljö för autonoma system och system baserade på artificiell intelligens för Smart industri och skapa en plattform som stödjer kunskapsspridning inom områdena artificiell intelligens, robotik och autonoma system.

Projektägare: Alfred Nobel Science Park AB

Projektperiod: 7 augusti 2017–31 december 2020

Utbetalt belopp: 12 307 791 SEK

Arbetsätt

Projektet ska utifrån befintliga samhällsstrukturer, anpassa och utveckla en levande testbädd för testning, verifiering och utveckling av sensorbaserade applikationer och tillämpningar. Testbädden ska utgöra en öppen plattform för företag och forskning.

Resultat

Projektet har många styrkor så som en mycket tydlig näringslivskoppling och medverkan i styrgruppen från större företag representerade i närområdet. Utvecklingen av AI stämmer överens med dessa företags strategiska utvecklingsinriktning. De bedriver liknande forskning inom de egna företagen men har saknat robotlabb vilket det nu finns tillgång till. Det finns ett stort engagemang hos Örebro Universitet där AI är ett framstående forskningsområde med internationella kopplingar. Projektet bygger på en förhistoria där liknande projekt drivits tidigare, även då i samverkan med näringslivsaktörer. Projektet upplevs som ”spännande” och olikt andra projekt i så måtto att det visar på en direkt praktisk nytta i de delprojekt som genomförs. Projektet är viktigt ur ett regionalt perspektiv.

Beviljade förstudier

Projektnamn	Projektägare	Projektperiod	Utbetalt belopp
1. Branschöverskridande arena för stärkt innovationskraft och tillväxt för ökad resurseffektivitet och minskade koldioxidutsläpp	Sankt Kors Fastighetsab	16 september 2019–16 juni 2020	157 839 SEK
2. Fol-agenda för materialutveckling & Additiv tillverkning i Uppsala län -förstudie	Region Uppsala	1 augusti 2019–30 april 2020	223 216 SEK
3. Förstudie: Open Data Laboratory	Linköpings Universitet	1 december 2019–30 juni 2020	399 648 SEK
4. Tematiskt innovationssystem kring elektromobilitet och elektrifiering (TiE)	Region Västmanland	15 november 2019–15 oktober 2020	400 000 SEK

Öka konkurrenskraften för små och medelstora företag

Utbetalt belopp:

168 971 547

kronor

Tillväxtlyftet

Bakgrund

I ÖMS är det viktigt att utveckla nya idéer, arbetsformer och strukturer som gör regionen konkurrenskraftig i en global värld. Regionen har idag stora kontraster gällande infrastruktur och näringslivsutveckling. I ÖMS ligger näringslivet i framkant gällande innovationer, men för att få fler innovationer till framgångsrika företag är det viktigt att underlätta för företag att nå ut internationellt och öka sin tillväxt.

Övergripande målsättningar

Stödja och utveckla regionens små och medelstora företag så att fler företag når ut/vidgar sin marknad internationellt. Genom att utveckla sina affärsmodeller bygger regionens företag förutsättningar för en ökad konkurrenskraft och internationalisering.

Arbetsätt

Behovsanpassad rådgivning, kvalificerad affärscoaching, nätverk och ökade kontakter. Det ska även samarbetas med akademin för att föra deras kompetens närmare arbetslivet och tvärtom.

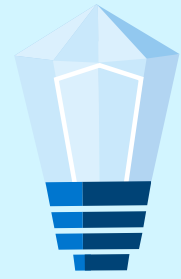
Resultat

Målen är i hög grad uppfyllda och projektets ekonomiska ramar har hållits. Deltagande företag har i hög utsträckning visat konkreta positiva effekter i sina företag som de kopplar till rådgivning de erhållit. Kunskapsseminarium har gett en bred skara företag möjlighet till utveckling genom inhämtning av kunskaper kopplade till internationalisering och tillväxt. Samverkan med akademin har gett direkt effekt då föreläsare till exempel talat på seminarier och att Almi fått nya kontakter inom akademin och ökad insikt i hur resurser kan användas och komma företag till godo i framtiden.

Projektägare: Västmanlands Läns Landsting

Projektperiod: 20 april 2015–30 juni 2017

Utbetalt belopp: 4 721 220 SEK

Tillväxtsamverkan Västra Sörmland

Bakgrund

Projektet ska skapa en aktiv och effektiv samverkan mellan näringsliv, kommuner, Arbetsförmedlingen och företagsfrämjande aktörer i Västra Sörmland (Katrineholm, Flen, Vingåker), med fokus på en långsiktig fungerande metod kring kompetensmatchning, för att skapa fler arbetstillfällen. Projektet består av två delar: (1) tydliggöra företagsfrämjande aktörer och deras stödfunktioner (2) utveckla en metod för resultatriktad samverkan för kompetensmatchning.

Övergripande målsättningar

En väl fungerande och hållbar metod som i högre utsträckning matchar utbud och efterfrågan kopplat till det regionala näringslivets arbetskraftsbehov.

Arbetsätt

Projektledare och delprojektledare stämmer av veckovis med avdelningschef på avdelning Tillväxt och Utveckling på Katrineholms kommun. Projektledaren är föredragande för styrgruppen. Där presenteras nuläget för projektet, delmål och aktiviteter följs upp och strategiska beslut kring projektets riktning tas.

Resultat

En relationell samverkan mellan kommunerna, Arbetsförmedlingen och näringslivet har förstärkts med fokus på effektivare och bättre matchning genom metodutveckling. Förstudien "Kartläggning av tillväxtfrämjande projekt, nätverk och aktörer i Västra Sörmland", tydliggör det företagsfrämjande systemet och dess utmaningar. Projektet har utvecklat och synliggjort en metod för bättre och effektivare matchning inom och mellan projektets aktörer.

Projektägare: Katrineholms kommun

Projektperiod: 1 januari 2017–31 maj 2019

Utbetalt belopp: 958 332 SEK

Digital destinationsutveckling

Bakgrund

Sverige lockar många utländska besökare, men behöver fortsatt utvecklas för att hävda sig internationellt. Det regionala turismuppdraget drivs av Sörmlands turismutveckling AB och ska etablera en destination av internationell klass som kan möta den konkurrens som råder på marknaden. Projektet ska säkerställa ett uthålligt arbetssätt, som inte är beroende av en region, utan snarare attraktiva och konkurrenskraftiga företag, upplevelser och områden.

Övergripande målsättningar

Projektets mål är att öka besöksnäringens försäljning mot internationella marknader, genom att använda digitala tjänster för att få bättre kunskap och följa upp kundens behov, vilket leder till att företagen och affärsmodeller utvecklas löpande.

Arbetssätt

Projektet avser att använda modellen TUSS, Tusen små steg, som ägs av Sörmlands Sparbank. Ett antal workshops, seminarier och rådgivningstillfällen ingår. Projektets insatser planeras utifrån besöksnäringens behov. För att företagen ska kunna växa internationellt förser projektet dem med verktyg och rådgivning som leder dem på rätt väg mot en snabbare, enklare utlandssatsning genom digitalisering.

Resultat

Företagen har under projektet tagit fram eller arbetat om sina produkter, för att stärka sin internationella konkurrenskraft, bland annat genom att ändra delar i produkten eller att ändra kommunikationen kring den. Även där det inte har skapats paketerade flerdagarsupplevelser har företagen samlats kring teman, som uppkommit genom det nätverkande som skett under projektet. Flertalet företag har samlats kring teman, såsom naturturism med fokus på bland annat vandring, cykling och kanot/kajak.

Projektägare: Sörmlands Turismutveckling AB

Projektperiod: 1 januari 2017–30 september 2019

Utbetalt belopp: 4 052 376 SEK

FRAMSTEG – Främjande av mötesplatser, finansiering och stödstrukturer till socialt entreprenörskap och företagande – Gemensam nytta

Bakgrund

Intresset för att kommersialisera sociala innovationer genom entreprenörskap och företagande växer inom Europa. Det finns behov av ett helhetsperspektiv på stöd och finansiering till sociala entreprenörer och företag för att tillvarata resursen hos socialt exkluderade grupper samt kommersialisera samhällsförändrande innovationer. En sådan utmaningsdriven ekonomi återspeglas i samtliga Östra Mellansveriges regioners innovationsarbete.

Övergripande målsättningar

Projektets övergripande mål är att öka tillväxten i Östra Mellansverige genom att uppmärksamma och ta tillvara på den utvecklingskraft som finns hos sociala entreprenörer (befintliga eller nystartade företag) och sociala företag.

Projektägare: Coompanion Östergötland, Ekonomisk Förening

Projektperiod: 1 augusti 2016–30 november 2019

Utbetalt belopp: 4 008 614 SEK

Arbetsätt

Genom workshops, fokusgrupper och bygge av en stödstruktur ska projektet synliggöra de möjligheter och brister som finns i befintligt stödsystem för socialt entreprenörskap. Genom samverkan mellan företagsfrämjande organisationer ska projektet bidra till att öka förståelsen för socialt entreprenörskap och socialt företagande.

Resultat

Stödstrukturer finns framtagna, bland annat i form av Barter, Basar, Finansieringsguiden (innehåller flera potentiella finansieringsmöjligheter under alla utvecklingsfaser) och Mikrofonden. Östergötland, Västmanland och Örebro län arbetar fram olika typer av stödstrukturer eftersom förutsättningarna och behoven i länen ser olika ut. Projektet har genomfört seminarier och haft diskussioner kring finansieringslösningar med bland annat Almi. Det har lett till en ökad förståelse för varandras verksamheter och en ökad samverkan.

CROSSOVER – FREE SPACE

Bakgrund

Västerås Stad vill skapa tillväxt med insatser riktade mot bland annat socialt entreprenörskap, som bedöms ha de mest inkluderande och största utvecklingspotentialerna i samhället. Projektet ska föra in ett socialt entreprenörskapsperspektiv i det befintliga innovationssystemet, i första hand via företagsinkubatorn Create. Detta genom att utveckla deras inkubatorprocess så att den passar för och väver in sociala värden i företagets utveckling.

Övergripande målsättningar

Create arbetar utifrån den affärsutvecklingsmetod som vidareutvecklats i Crossover där hållbarhet ingår. Efter projekttiden kommer en femtedel av Creates entreprenörer vara samhällsentreprenörer, det vill säga arbeta utifrån Agenda 2030. Vid projektets slut ska föreningar med samhällsentreprenöriell inriktning känna till att det finns affärscoachning för deras behov.

Arbetsätt

Redan under projekttiden skapas en grund för en organisationsform som kan implementeras och fortsätta inom Västerås Stad. Projektet verkar i linje med Results Based Management som använder feedback i sitt arbete att nå målen. Det innebär att alla i projektet medverkar till att nå målen, oavsett om man är målgrupp eller ingår i nätverket runt omkring.

Resultat

Utvärderingen VETA utförde visade att företagarna var mycket nöjda med sitt deltagande i Crossover. De upplevde att affärscoachningen anpassades efter varje företags behov och samtliga företag tyckte att de blivit hjälpta av projektet och utvecklat sina verksamheter. Däremot visade utvärderingen också att affärscoacherna inte hade inkorporerat hållbarhetsaspekterna av projektmålen på ett strukturerat sätt gentemot deltagarna.

Projektägare: Västerås kommun

Projektperiod: 1 augusti 2016–30 november 2019

Utbetalt belopp: 3 406 322 SEK

TillväxtLedarskap

Bakgrund

ALMI kommer i projektet att samverka med Linköpings Universitet (LiU) för att utveckla metoder och modeller med fokus på tillväxtledarskap. Genom LiUs deltagande kommer företagens frågeställningar att fångas upp för att skapa fördjupad kunskap inom ledarskap som tillväxtfaktor. Utvecklade metoder och modeller kommer att ligga till grund för nästa generation verktyg anpassade för ledarskap i små och medelstora företag till nytta för hela Östra Mellansverige och nationella initiativ på området.

Övergripande målsättningar

Tillväxt i regionens små och medelstora företag genom att utveckla och implementera nya modeller och metoder för ledningskraft samt tillsammans med deltagande företag utveckla metoder och modeller inom ledarskap med syfte att öka sin tillväxt.

Projektägare: ALMI Företagspartner Östergötland AB

Projektperiod: 1 september 2016–31 december 2019

Utbetalt belopp: 6 600 000 SEK

Arbetsätt

Projektet kommer att utveckla modeller och metoder med fokus på tillväxtledarskap. Arbetet kommer att ske i en iterativ process i flera steg. Dels kommer projektet att arbeta med en aktiv referensgrupp i workshopform och dels ta avstamp i existerande metoder och modeller för förändringsarbete. En viktig komponent blir att följa upp och lyssna på de deltagande företagens behov och tankar kring sin tillväxt och sin ledarförmåga. Utvecklingen sker parallellt med arbetet med att genomföra insatserna i företagen.

Resultat

Projektet har tagit fram en version av ledarutvecklingsverktyg som nu testas på de företag som deltar i projektet. Samverkan med universitet har fungerat mycket bra för framtagandet av en intressant modell. För samtliga företag inom projektet har medvetandegraden ökat om vikten att ha process för strategiskt arbete kopplat till tillväxtmål och ledarskap. Några av företagen har gjort nyrekrytering till sina ledningsgrupper, där man tagit hänsyn till jämställdhet och mångfald.

E-resurs i Örebro

Bakgrund

Örebro kommun ska genom entreprenörskapsfrämjande insatser i "utsatta" stadsdelar bidra till att människor i utanförskap ska kunna gå från att leva på försörjningsstöd till att etablera egna företag och därmed höja livskvaliteten. Projektet ska testa en modell där personer kan bli anställda i kommunen och successivt gå från försörjningsstöd till att bli egna företagare.

Övergripande målsättningar

Projektets övergripande mål är att det inom FUFA etableras en struktur där entreprenörskap och företagande är ett realistiskt försörjningsalternativ - ett alternativ som leder till sysselsättning och egenförsörjning för förvaltningens brukare. Genom projektverksamheterna Företagarskolan, E-centrum Campus och Entré kommer fler företag att startas av målgrupper som inte annars hade startat företag.

Arbetsätt

Arbetet grundar sig på ett starkt individperspektiv. Varje individ har en unik uppsättning egenskaper, attityder, kunskaper och kompetenser som kan nyttas entreprenöriellt. Varje individ (oavsett kön, etnicitet, religion, övertygelse, funktionsvariation, bakgrund eller sexuell läggning) har en unik resurs att utveckla sig själv, sin omgivning och samhället genom att utveckla sitt eget entreprenörskap. Utifrån detta har jämställdhets- och tillgänglighetsfrågor en central plats i verksamheten.

Resultat

Resursenheten fick snabbt ingångar till olika kontaktpersoner inom Örebro kommun, vilket gjorde att projektet snabbt kunde nå olika enheter inom Örebro kommun på ett effektivt sätt. Projektet har varit först i Sverige med att kunna erbjuda kombijobbsanställningar till de med rättighet till nystartsjobb.

Projektägare: Örebro kommun

Projektperiod: 1 september 2016–31 december 2019

Utbetalt belopp: 12 414 414 SEK

Beviljade förstudier

Projektnamn	Projektägare	Projektperiod	Utbetalt belopp
1. Förutsättningar för affärsutveckling, innovation och internationalisering i tillväxtorienterade hästrelaterade företag	AgroÖst Ideell förening	1 februari 2018–10 december 2018	249 793 SEK
2. Konsumenter och livsmedelskedjans produktutveckling	Vreta Kluster AB	1 januari 2018–31 december 2018	113 804 SEK
3. Förstudie för lokalt pilotprojekt för lokal akademisk HUB	Nyköpings kommun	1 november 2019–31 juli 2020	399 320 SEK
4. Utveckla besöksnäringen utifrån Linnés platser	Länsstyrelsen i Uppsala län	1 maj 2019–31 januari 2020	283 810 SEK
5. Energismart och konkurrenskraftig besöksnäring	Sörmlands Turismutveckling AB	1 oktober 2019–30 april 2020	400 000 SEK

**Stödja övergången till en
koldioxidsnål ekonomi
inom alla sektorer**

Utbetalt belopp:

88 714 195

kronor

Infrastrukturplan för utbyggnad av laddstationer för elfordon inom Östra Mellansverige

Bakgrund

Ett hinder för en bredare introduktion av elbilar är avsaknaden av rikstäckande infrastruktur för laddstationer, samtidigt som dagens måttliga elfordonsflotta är ett hinder för att privata aktörer ska ha ett intresse att bygga snabbladdningsstationer.

Övergripande målsättningar

Projektet ska kartlägga regionens förutsättningar för utbyggnad av snabbladdinfrastruktur, strategiska vägval, stödja beslutsfattare inom kommuner och näringsliv vid planering av infrastruktur för elbilar och öka kunskapen hos offentliga och privata aktörer i syfte att påskynda utbyggnaden av snabbinfrastrukturen.

Projektägare: Länsstyrelsen i Uppsala län

Projektperiod: 15 september 2015–30 juni 2017

Utbetalt belopp: 905 382 SEK

Arbetsätt

Arbetet genomförs i samråd med upphandlad konsult. Konsulten kommer agera med projektledning och arbetsgrupp med regelbundna avstämningar med referens- och styrgrupp. Projekthandläggare vid Länsstyrelsen i Södermanland agerar controller.

Resultat

En strategi för utbyggnad av laddinfrastruktur har tagits fram och spridits till samtliga aktörer som deltagit vid projektets aktiviteter. Strategin används som grund för vidareutvecklingsarbete i regioner och kommuner samt fungera vägledande i Länsstyrelsens arbete med Klimatklivet. Projektet har knutit samman offentliga organisationer och näringsidkare med leverantörer av laddinfrastruktur, nätägare och experter inom området. Antalet snabbladdningsstationer har ökat med 43 procent och destinationsladdarna med 116 procent under projektperioden. Projektet har bidragit till minskade koldioxidutsläpp med 312 440 kilo CO₂/år till följd av uppförda laddningsstationer under projektperioden. Ytterligare laddningsstationer planeras i regionen så de totala effekterna av projektet förväntas bli större.

Bakgrund

ALMI Östergötland har i nära samverkan med Linköpings universitet och Cleantech Östergötland under många år samlat på sig erfarenheter om hur man kan arbeta med miljödriven produktutveckling. Projektet ska ta fram en metod och ett förhållningssätt för hur små och medelstora företag kan arbeta för att skapa ett energieffektivt, hållbart och lönsamt företag. Metoden kommer att testas samtidigt som arbete sker med företagens utvecklingsprojekt.

Övergripande målsättningar

Projektets syfte är att bygga upp kunskap och en kultur hos deltagande företag som får dem att förändra sitt förhållningssätt till hållbart företagande i grunden. Detta ska resultera i att deltagande företag utvecklas samt utvecklar sina produkter på ett ekonomiskt och ansvarsfullt sätt och därigenom bygga ett trovärdigt varumärke som miljö och energioptimerade.

Projektägare: ALMI Företagspartner Östergötland AB

Projektperiod: 9 september 2015–30 april 2018

Utbetalt belopp: 1 247 616 SEK

Arbetsätt

Projektet kommer utgå från företagens egna utvecklingsprojekt och där implementera helhets- och systemtänk kring planering av energiförsörjning samt utnyttjande av resurser. Processen kommer innebära att deltagande företag utifrån företagets projektplan får coaching och rådgivning som medför att företagen applicerar ett hållbart förhållningssätt såväl inom företaget som vid framtagande av produkter och tjänster. Detta ska medföra att deltagande företag bygger ett varumärke som förknippas med hållbara värderingar.

Resultat

I stort kan man säga att huvudmålet med projektet lyckats fullt ut. Huvudmålet har varit att implementera ett hållbart synsätt i företags hela organisation, påverka och anpassa företagets verksamhet, erbjudanden och affärsmodeller mot en långsiktigt hållbar verksamhet. Den metod som använts vid gruppcoachingen har varit både omtyckt och effektiv. Företagen har även byggt en vana att jobba med akademien, vilket kommer vara till god nytta i framtiden.

BRT2020 – Genomförandeplan för Bus Rapid Transit i Örebro

Bakgrund

Kollektivtrafiken i Örebro har i ett historiskt perspektiv haft en svag resandeutveckling. Medan pendling och resandet i samhället generellt ökar, ligger kollektivtrafikens marknadsandel på en stabil men låg nivå. Det innebär att antalet resor med bil ökar i mycket större takt än antalet resor med kollektivtrafiken, vilket bedöms som ett av de största hindren för att nå mål om minskad klimatpåverkan från transporter.

Övergripande målsättningar

Övergripande mål är att ta fram en genomförandeplan för byggande av ett BRT-system i Örebro. Projektet ska också leverera: en plan över vilka stråk som ska utvecklas till BRT-stråk, inriktning för vid vilka trafikvolymer där utbyggnad till BRT är lämplig, målår för utbyggnad till BRT i olika stråk, övergripande kostnads kalkyl och gestaltning för den första etappen, utredning för övrig busstrafik när BRT byggs ut och utredning av påverkan på biltrafik i staden vid utbyggnad av BRT.

Arbetsätt

En plan kommer att tas fram kring hur transporternas klimatpåverkan kan minska, hur man skapar ett transportsystem och fysisk samhällsstruktur som ger lika förutsättningar för kvinnor och män att pendla samt utreda hur man kan minska de barriärer som finns mellan stadsdelar i Örebro som är en förhållandevis starkt segregerad stad.

Resultat

Regionen kommer att under 2019 påbörja planering för stadstrafiklinjerna, såsom de bör utformas med BRT. Regionen och kommunen kommer gemensamt att jobba vidare med varumärket för BRT. Regionen kommer att initiera upphandling av nytt biljettsystem och realtidssystem, för att kunna tillgodose de systemegenskaper som krävs för BRT.

Projektägare: Örebro Läns Landsting

Projektperiod: 1 mars 2017 – 2 juli 2018

Utbetalt belopp: 644 569 SEK

Knuffa resan rätt

Bakgrund

Minskad klimatpåverkan från transporter är kanske Sveriges största utmaning för att nå klimatmålen, likväl EU:s 2020 mål. I Sverige finns högt ställda mål om bland annat en fossilfri fordonsflotta till 2030. Alla kommuner som deltar i det här projektet har egna högt ställda mål om att förändra transporterna både för att minska klimatpåverkan och för att möjliggöra en tät, attraktiv stad som lockar rätt typ av arbetskraft och kan bidra till ett innovativt företagsklimat.

Övergripande målsättningar

Projektets övergripande mål är att minska kommunernas och regionens koldioxidutsläpp samt gynna ett mer hållbart och hälsosamt transportbeteende hos regionens medborgare. Projektmålet är 10 procent minskade CO₂-utsläpp utifrån ett tänkt nollscenario för de olika delprojekten.

Projektägare: Eskilstuna kommun

Projektperiod: 1 augusti 2016–31 oktober 2018

Utbetalt belopp: 1 293 902 SEK

Arbetsätt

Projektet är ett samverkansprojekt mellan fem kommuner som arbetar med ”nudging”, en metod inom beteendevetenskapen där man arbetar med design, valarkitektur och sociala normer för beteendeförändring. Varje kommun tar fram och testar olika nudgingverktyg där man genom små enkla knuffar styr människor till ett önskat val för hållbara transporter.

Resultat

Projektmålet om 10 procent minskade CO₂ utsläpp för de olika delprojekten utifrån ett tänkt nollscenario uppnåddes ej. Resultaten varierar för de olika delprojekten. En ökning av andelen cyklister och kollektivtrafikresenärer med 5–10 procent utifrån ett tänkt nollscenario för de olika delprojekten har inte uppnåtts. De olika delprojekten har tillämpat olika typer av nudgingverktyg med olika resultat. Genomförandet av flera delprojekt i ett gemensamt projekt har skapat mycket ny kunskap och nya insikter om användning av nudging som metod.

Lokalt klimatarbete, regionalt lärande och färdplaner mot en koldioxidsnål ekonomi

Bakgrund

För att kommuner ska bli framgångsrika i sitt strategiska klimatarbete och i att stödja övergången till koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer krävs en bred uppslutning, deltagande och samverkan från samhället. Klimatarbetet behöver drivas i flera nivåer med anpassade strategier och åtgärder för att uppnå en god effekt. I det arbetet krävs att alla sektorer av samhället bidrar.

Övergripande målsättningar

Projektet syftar till att effektivisera och driva på klimatarbetet på lokal nivå för små och medelstora företag samt bygga upp ett lärande och erfarenhetsutbyte på regional nivå i Östra Mellansverige.

Projektägare: Uppsala kommun

Projektperiod: 1 december 2015–30 november 2018

Utbetalt belopp: 941 343 SEK

Arbetsätt

I projektet kommer tidigare erfarenheter från Klimatprotokoll och dess medlemmar avseende coachning/processledning att tas med, vidareutvecklas och anpassas för små och medelstora företag. Deltagande företag kommer att samlas i fyra fokusgrupper via befintliga nätverk och kontaktytor. Inledningsvis kommer fokus att läggas på att få med de företag som har stor potential att bidra till energieffektivisering och omställning till förnybar energi. Fokusgrupperna kommer att vara inriktade på områdena sol, energieffektivisering, persontransporter och godstransporter.

Resultat

Det övergripande målet får anses som uppnått då metoder och verktyg har utvecklats som driver på energieffektiviseringar och minskade utsläpp av växthusgaser hos deltagande företag. Mätningar av genomförda åtgärder har visat på minskade utsläpp. Nya arenor har skapats när det gäller energieffektivisering och godstransporter och som fortsätter efter projektets avslut. Genom kontakter på regional nivå i Östra Mellansverige har lärande och erfarenhetsutbyte möjliggjorts.

Energiriket – en plattform för effektiva och hållbara energilösningar med stark företagskoppling

Bakgrund

Energi och miljö är idag globalt prioriterade områden. Ökade utsläpp av växthusgaser medför att klimatet förändras och blir varmare, vilket får stora globala konsekvenser. Trots att det finns stor potential för ökad energieffektivitet så realiserar inte denna på grund av ett antal olika hinder. Syftet med projektet är att skapa en gemensam plattform för samverkan, med Energiriket som utgångspunkt, i ingående län som leder till en mer hållbar och effektiv energianvändning och tillväxt i små och medelstora företag.

Övergripande målsättningar

Små och medelstora företag i Östra Mellansverige ska bli mer energieffektiva, mer konkurrenskraftiga och minska den totala klimatpåverkan. Att projektet drivs av ett etablerat och väl fungerande energikluster stärker också möjligheterna för att få till en långsiktighet i energieffektiviseringsnätverken även efter projektavslut.

Projektägare: East Sweden Energy Ekonomisk Förening

Projektperiod: 1 oktober 2015–31 december 2018

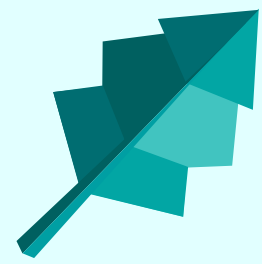
Utbetalt belopp: 3 215 803 SEK

Arbetsätt

Plattformen kommer att tillsammans med andra regionala aktörer förstärka arbetet med hållbara energilösningar, bland annat genom att ta värdansvar för arenan. Samverkan med andra regionala aktörer är avgörande för hur projektet kan leda till förväntat resultat. Särskilt viktigt är det att Energiriket hittar fungerande samarbetsformer med Energikontoren som har uppdrag att samordna insatser för energieffektivisering och energiomställning samt andra relevanta aktörer.

Resultat

Projektet har genom sina aktiviteter bidragit till det övergripande målet, men omfattningen är tyvärr långt ifrån det planerade utfallet. Antalet involverade företag är anledningen till det. Den faktiska energiförbrukningen hos dessa företag är en annan. I det sistnämnda fallet har många av de involverade företagen en energiåtgång som är betydligt lägre än den volym som legat till grund för kalkylen av den totala besparingen för projektet som helhet. I många fall är det helt enkelt lite för små företag som varit intresserade av att delta.

Offentlig innovationskraft för övergången till en koldioxidsnål ekonomi (CO2Off)

Bakgrund

För att klara omställningen till en koldioxidsnål ekonomi krävs förändring av många av dagens tekniska system, vilket kräver ett teknikskifte med utveckling och implementering av ny miljöteknik. För att miljöteknikinnovationer ska nå marknadsintroduktion och spridning krävs kompetenta och riskvilliga beställare, därför ska STUNS utveckla en spridningsbar arbetsmodell för att genomföra testbäddsprojekt.

Övergripande målsättningar

Projektet ska bidra till att uppfylla målsättningar i enlighet med Europa 2020- strategin och till en övergång till en koldioxidsnål ekonomi samt stärka företag och offentliga aktörer som beställare av tjänster och produkter som leder till energieffektivisering och minskade utsläpp.

Projektägare: STUNS - Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle

Projektperiod: 1 juli 2015–31 december 2018

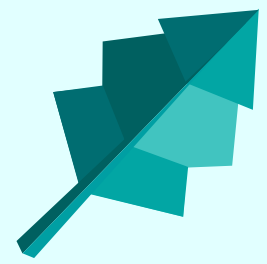
Utbetalt belopp: 2 978 976 SEK

Arbetsätt

Samarbetsavtal ska undertecknas för genomförandet med tre kommunala fastighetsbolag. Grunden för genomförandet är arbetsmodellen för testbäddsverksamheten och behovs- och leverantörsanalys ska utföras för att identifiera vilka testbäddsprojekt som ska genomföras.

Resultat

Genom arbete under projektets gång, i allt från studiebesök och dialoger till installationer och uppföljningar, har projektet successivt utvecklat en skal- och spridningsbar arbetsmodell för att genomföra testbäddsprojekt. STUNS har tillsammans med de kommunala bolagen på en relativt kort tid fått till flertalet bra installationer, studiebesök, möten och dialoger. Under projektets gång har det även byggts upp en värdefull relation och ett värdefullt förtroende, både mellan STUNS och de kommunala bolagen, men även internt mellan de kommunala bolagen.

Energieffektiva företag genom Energikontor i samverkan

Bakgrund

I ÖMS är utsläppen av klimatpåverkande gaser per invånare större än riksgenomsnittet, samtidigt som regionen har potential till förbättrad energieffektivitet och omfattande användning av fossila bränslen. Att arbeta med energieffektivisering ger vinster för miljön samt för företag i form av minskade energikostnader. SMF tenderar att sakna resurser och kunskap om hållbar energianvändning och man behöver därför se till att SMF i ÖMS inte förlorar konkurrenskraft på grund av otillräckliga energieffektiviseringsåtgärder.

Övergripande målsättningar

SMF i ÖMS ska minska sin klimatpåverkan och bli energieffektiva och konkurrenskraftiga.

Arbetsätt

Projektstyrningsmodellen PIRO ska användas för att nå mål och resultat. Projektet genomförs som ett samverkansprojekt. Huvudaktiviteter är bland annat företagsbesök och inspirationsföreläsningar.

Resultat

Direkt resultat är ökad kompetens hos SMF främst i de aktiviteter som genomförts med målsättning att denna kompetensutveckling ska leda till aktiviteter i företagen som bidrar till minskad energianvändning. Nöjdheten hos de deltagande företagen har varit stor och många företag har deltagit på flera av projektets aktiviteter. Utöver detta så har arbetet med att rekrytera företag gjort att Energikontorens varumärke stärkts även bland företag som inte deltagit i projektet.

Projektägare: Region Örebro län

Projektperiod: 1 september 2015–31 december 2018

Utbetalt belopp: 4 077 551 SEK

Framtidens solel i Östra Mellansverige

Bakgrund

Det pågår en stor omställning mot ett fossilfritt samhälle och regeringen har fastställt mål kopplat till detta. Solel är en av de komponenter som kan bidra till uppfyllandet av målen samt skapa fler arbetstillfällen. Andelen solel i svenska energimixen är fortfarande låg och det saknas fortfarande kunskap om solel hos olika aktörer och återbetalningstiden är fortfarande för lång.

Övergripande målsättningar

Bidra till uppfyllandet av energiomställningen och regeringens mål om att bland annat Sveriges fordonsflotta ska vara oberoende av fossila bränslen fram till år 2030 och att halva Sveriges energianvändning 2020 ska komma från förnybara energikällor.

Arbetsätt

Främjande insatser kommer bidra till att investeringar genomförs i små och medelstora företag i Östra Mellansverige under och efter projekttiden samt påverka olika strukturer inom kommunval förvaltning, rådgivning et cetera vilket medför bestående resultat när ett förändrat arbetssätt implementeras i verksamheten.

Resultat

39 små och medelstora företag har angett att de investerat i solel och 24 planerar att göra en investering. Sammanställningar av installerad effekt för de tre regionerna Mälardalen, Örebro Län och Östergötlands län visar att antalet investeringar i solel har ökat 2015–2017. Hur stor del av detta som beror av projektets aktiviteter är svårt att uttala sig om, men resultaten från delmålen visar på projektets effekter. Från korttidsenkäter och intervjuer med nyckelpersoner kan man dra slutsatsen att de flesta som deltagit i projektet sammantaget har höjt sin kunskapsnivå om solel.

Projektägare: Länsstyrelsen i Östergötlands län

Projektperiod: 1 oktober 2015–31 januari 2019

Utbetalt belopp: 6 846 695 SEK

Utveckling och demonstration av biobaserade material för att minska utsläpp av växthusgaser i sjukvården

Bakgrund

Den svenska sjukvårdens påverkan på miljön är stor, där beräkningar bland annat visar att engångsmaterial står för cirka 50 procent av en enskild kliniks klimatpåverkan. Genom att ställa om till förnybara material tillverkade av bioråvara, som stärkelse och socker, kan nettoutsläppen av koldioxid minska med upp till 90 procent jämfört med fossilbaserade produkter.

Övergripande målsättningar

Projektets övergripande mål är att minska klimatpåverkan från fossilbaserade engångsartiklar genom att ersätta dem med förnybara material.

Projektägare: RISE Research Institutes of Sweden AB

Projektperiod: 2 januari 2017–5 april 2019

Utbetalt belopp: 982 223 SEK

Arbetsätt

Genom praktiska och tillämpade försök vid sjukhus inom Landstinget i Uppsala län ska de nya engångsartiklarna baserade på biomaterial testas i en iterativ process. Parterna kommunicerar kring förbättringsarbeten i den iterativa processen tills alla i systemet är nöjda och kan leverera sin del. Projektet styrs av planer för jämställdhet, integrering och likaberättigande och dessa genomsyrar parternas genomförande av projektet.

Resultat

Målet att redan år 2020 se en ökad användning av biobaserade plaster och att minst 40 procent av förnybar plast ska produceras av lokal råvara kommer inte att kunna nås då det i dagsläget saknas incitament för att starta sådan produktion. I dagens läge är verksamheter som bygger på att fossila produkter ersätts av förnybara motsvarigheter under uppstart. Att testa olika råvaror och restprodukter är olika aktiviteter som pågår. Ingen större produktionsanläggning är planerad vad projektet erfar inom närtid. Dock finns det ett ökat intresse i Sverige för att ta tillvara de resurser som finns.

LaddinfraÖst 2.0

Bakgrund

Sverige har antagit målet om en fossiloberoende fordonsflotta till år 2030. Detta innebär att en snabb övergång till förnybara drivmedel krävs inom transportsektorn. Flera alternativa drivmedel kommer sannolikt att finnas inom olika delar av den framtida fordonsflottan och elen kommer att ha en betydande roll. Laddinfrastrukturen är inte tillgänglig och jämt fördelad för alla invånare i Mälardalen och primärt behöver infrastrukturen utökas för att tillgängliggöra hemma- och arbetsplatsladdning.

Övergripande målsättningar

Projektets övergripande mål är att infrastrukturen för elfordonsladdning är tillgänglig för fler och bidrar till sänkta utsläpp i regionen. Laddinfrastrukturen är mer tillgänglig vid företag, institutioner och bostäder för fler invånare i Mälardalen. Projektet ska driva på utbyggnaden av icke publika laddstationer för att möjliggöra laddning av elfordon i hemmet och på arbetsplatsen.

Projektägare: Länsstyrelsen i Uppsala län

Projektperiod: 15 september 2017–31 december 2019

Utbetalt belopp: 923 609 SEK

Arbetsätt

Projektet inriktar sig mot bostadsrättsföreningar och hyresvärdar samt arbetsplatser med möjlighet att installera laddstationer för boende och anställda. Målet är att identifiera målgruppsområden och sprida kunskap och stöd på ett sätt som tar hänsyn till ålder, bakgrund och även kön genom att skapa en heterogen kunskapsbas och använda ett flertal kommunikationskanaler som skapar jämlika möjligheter till inläring och implementering.

Resultat

Det har varit tydligt att intresset för elbilar och elbilsladdning tilltagit under projektets gång. Behovet för information är påtagligt störst just för bostadsrättsföreningar som för många ämnen har en långsam beslutsprocess. Informationsinhämtning hos den här målgruppen sker helst i den här typen av forum som projektet kunnat erbjuda. Att i samband med seminarium även kunna få en personlig kontakt med leverantörer har uppskattats av många deltagare.

Hållbara transporter i Östergötland

Bakgrund

Omställningen av transportsystemet går för långsamt. Behovet av transporter ökar och andelen icke-fossilfria drivmedel är låg. Det i sin tur leder till stora utsläpp av fossil koldioxid och beroende av fossila råvaror. En stor andel bilburna resor och transporter skapar också inlåsningseffekter i ett jämställt samhälle med den egna bilen som norm.

Övergripande målsättningar

Projektets syfte är att pådriva snabbare omställning av transportsystemet i Östra Mellansverige, med särskilt fokus på Östergötland. Detta innebär att se till ett minskat behov av transporter, ökad användning av hållbart producerade icke-fossila drivmedel och jämställd tillgänglighet i regionen. Detta projekt ska utveckla möjligheter för alla medborgare att resa, oavsett kön, klass eller etnisk tillhörighet.

Projektägare: Region Östergötland

Projektperiod: 1 januari 2017–31 december 2019

Utbetalt belopp: 2 467 032 SEK

Arbetsätt

Projektet kommer att organiseras enligt Region Östergötlands projektmodell. Det innebär att den genomförda förstudien tas vidare in i det nu aktuella projektet och att en tids- och arbetsplan upprättas med ett antal beslutspunkter, som kommer att vara avstämningpunkter under projekttiden. En samordning ska ske med andra planeringsprocesser och för att hålla samman de enskilda satsningarna behövs en gemensam strategi för omställningen. Projektet avser att skapa en sådan och förse arbetet med de nätverk och verktyg som behövs för att genomförandet ska bli framgångsrikt.

Resultat

Projektet har främst bidragit till att frågan kring hållbara transporter tas upp i fler sammanhang och att kunskaperna kring ämnet kan ha förbättrats inom Region Östergötland, om än till en oklar omfattning. Flera intervjuade aktörer har indikerat att dialogen som finns på plats idag inte hade kommit lika långt utan projektet. Dock har det funnits förväntningar på mer vägledande än kunskapsbyggande underlag för Region Östergötland, men att ambitionsnivån har anpassats efterhand under projektets genomförande.

Vägval 2030

Bakgrund

Transporter står för nästan 40 procent av Örebro läns koldioxidutsläpp. Med ett nationellt mål om minskade växthusgasutsläpp från transporter på minst 70 procent till senast år 2030, samt ett regionalt mål om fossiloberoende transporter i Örebro län, behöver samlade insatser ske. Att utarbeta en regional strategi för omställning till en fossiloberoende fordonsflotta är därför ett viktigt steg.

Övergripande målsättningar

Projektets syfte är att ta fram en regional strategi för omställning till en fossiloberoende fordonsflotta som grundas i en analys av nuläget i förhållande till ett önskvärt målläge. Med hjälp av strategin kan Region Örebro län och andra viktiga aktörer i regionen agera och samhandla för att nå de regionala samt nationella målen samtidigt som de regionala utvecklings- och tillväxtfrågorna vävs in.

Arbetsätt

Projektet kommer att drivas i enlighet med den projektmodell som finns på den regionala utvecklingsförvaltningen inom Region Örebro län, PIRÖ. Projektet är ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län och Biodriv Öst. Även Sveriges Åkeriföretag bidrar med tid och förankring hos organisationens medlemmar samt bistår med underlag till den regionala analysen. Genom att involvera Sveriges Åkeriföretag kan strategin och projektets resultat spridas ytterligare inom transportmarknaden.

Resultat

Rapporten visade på att stora förändringar behöver genomföras i Örebro län för att utsläppen från transporter ska nå 2030-målet och vidare mot en fossilfri transportsektor 2045. Rapporten identifierade sex olika scenarier som kumulativt byggde på att olika åtgärder införs successivt och tillsammans skapar effekt. Rapporten visar på att alla sex scenarier behövs användas ihop för att nå den önskade minskningen utsläppshalter.

Projektägare: Region Örebro län

Projektperiod: 1 mars 2018–30 april 2020

Utbetalt belopp: 1 458 239 SEK

Utveckling BioDriv Öst

Bakgrund

Omställningen mot en förnybar transportsektor går för långsamt. Statistik visar att antalet fossila fordon ökar snabbare än de förnybara alternativen. Dessutom konkurrerar de förnybara alternativen snarare med varandra än med fossila fordon. Denna trend behöver brytas.

Övergripande målsättningar

Syftet med projektet är att bygga upp en långsiktig storregional kunskapsresurs för samverkan för omställning till en fossilfri fordonsflotta. Genom samordning och operativt arbete ska projektet bidra till att både offentliga och privata aktörer ökar takten mot en fossilfri fordonsflotta.

Arbetsätt

Genom ett antal nätverksträffar/workshops med olika typer av nätverk av aktörer kommer projektet att vidareutveckla tidigare genomfört arbete samt identifiera de aktiviteter som gagnar regionen bäst och på bästa sätt kompletterar det arbete som genomförs av andra aktörer. Mellan nätverksträffarna kommer dessutom en del operativa aktiviteter att genomföras som identifieras som angelägna av deltagande aktörer.

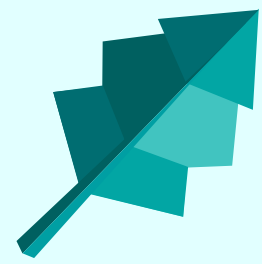
Resultat

Nya tankställen för biodrivmedel samt laddplatser, långsiktig plan för BioDriv-nätverket samt ökad kunskap om förnybara alternativ. Dessutom har projektet bidragit till att ställa tuffare krav på fossilfrihet vid upphandlingar som genomförs av både offentliga och privata aktörer i Östra Mellansverige.

Projektägare: Biogas Öst AB

Projektperiod: 23 februari 2017–20 juni 2020

Utbetalt belopp: 1 840 675 SEK

Hållbar region – samverkan för en konkurrensstark och koldioxidsnål region

Bakgrund

Energieffektivisering krävs för att nå både nationella och globala mål om minskade utsläpp av växthusgaser. Många fastigheter är eftersatta renoversningsmässigt utifrån värme- och energieffektivisering. Det finns en stor efterfrågan på affärsmodeller som ger incitament till kostnadseffektiv energieffektivisering vilket gör det oerhört värdefullt och centralt att fjärrvärmeföretag bygger förtroendefulla relationer genom dialog med kunder och andra om energieffektivisering.

Övergripande målsättningar

Det övergripande syftet med projektet är att skapa ökad samverkan mellan energi- och fastighetsbolag för att påskynda utvecklingen mot en hållbar region. Projektet ska ta fram systemriktiga och konkreta åtgärder för energi- och fastighetsbolag som leder till minskade kostnader och minskade koldioxidutsläpp.

Projektägare: Linköpings universitet

Projektperiod: 1 januari 2019–31 december 2020

Utbetalt belopp: 1 455 401 SEK

Arbetsätt

Seminarier och workshops för att identifiera utmaningar och behov. Modelleringar och beräkningar utförs för systemoptimeringar utifrån frågeställningar och underlag som framkommer vid seminarier och workshops. Resultaten från modelleringarna visar olika alternativ för produktion och användning av fjärrvärme. Målet med modelleringarna är att visa på flexibla lösningar med implementering av systemriktiga åtgärder som visar hur fjärrvärmebolag och fastighetsbolag tillsammans kan driva utvecklingen till en resurseffektiv och hållbar region.

Resultat

Energi- och fastighetsbolag har ökat kunskapsutbytet och förståelsen för varandra. Projektet har också ökat kunskapen kring fastighetsbolagens påverkan på det energisystem de verkar inom, vilket ökar incitamenten för energibolag att utveckla attraktiva affärsmodeller och framhäva fjärrvärmens styrkor i tätbebyggda områden med stort värmeunderlag.

Hållbart resande i Örebroregionen

Bakgrund

Transporterna står för en stor del andel av utsläppen av koldioxid i Örebroregionen. Trenden går också mot ökat antal fordon och ökat trafikarbete på det statliga vägnätet. Samhället måste bli mer transportsnålt och de transporter som görs måste vara mer effektiva och med mindre utsläpp. Att stärka resandet är också av stor betydelse för att stärka Örebroregionen som arbetsmarknadsregion och skapa hållbar tillväxt.

Övergripande målsättningar

Projektets övergripande mål är att andelen hållbara persontransporter i företag och organisationer i Örebroregionen ska öka för att det ska bli minskade koldioxidutsläpp i regionen. Projektmålet är att skapa ett regionalt, samordnat och effektivt arbete med hållbart resande i företag och organisationer, både på en strategisk och operativ nivå.

Projektägare: Region Örebro län

Projektperiod: 1 februari 2017–31 mars 2020

Utbetalt belopp: 5 254 789 SEK

Arbetsätt

Genom ett antal beteendepåverkande aktiviteter såsom prova-på kampanjer som syftar till att få individer på företag/organisationer att välja kollektivt framför bilen ska projektet bidra till att öka det hållbara resandet i regionen. Etablering av en plattform som kan verka som ett nätverk för hållbart resande med aktiviteter såsom nätverksträffar och omvärldsbevakning. Fördjupad reserådgivning gentemot deltagande organisationer och företag med syfte att skapa metoder och verktyg för dessa att arbeta med tydligare reserådgivning inom sina egna verksamheter.

Resultat

Skapat en plattform för hållbart resande som har fyllt en viktig funktion i länets arbete. Projektet har även tagit fram en verktygslåda för reserådgivning som har använts på 42 arbetsplatser i länet samt bidragit till minskade koldioxidutsläpp tack vare mobility-management åtgärder som syftat till att få arbetspendlande bilister att åka kollektivt.

Fossilfria och effektiva transporter i ÖMS

Bakgrund

Transportsektorn är en av de största utmaningarna för att Sverige ska nå nationella och internationella klimatmål. Statistik över nyregistreringar av personbilar i ÖMS-regionen visar att fossila alternativ ökar mer än förnybara och att de förnybara alternativen konkurrerar med och ersätter varandra. Denna trend måste brytas. För att det ska vara möjligt att nå målet om en fossiloberoende fordonsflotta 2030 behöver transportarbetet effektiviseras, beteendeförändringar gynnas och den praktiska omställningen till förnybara alternativ öka i omfattning. Det behövs ett parallellt arbete med insatser inom alla dessa områden.

Övergripande målsättningar

Projektet syftar till att rusta offentliga aktörer i Västmanland, Uppsala och Södermanland att möta målet om en fossiloberoende fordonsflotta genom att effektivisera deras transportarbete, ställa om fordonsparker och upphandla förnybara transporter.

Arbetsätt

Attitydpåverkan för ökad användning av förnybara alternativ, satsningar kopplat till omställningen till fossiloberoende fordon och drivmedel samt upphandling av förnybara transporter. Stöd till deltagande aktörer för att bidra till att bygga upp, sammanställa och sprida kunskap inom området.

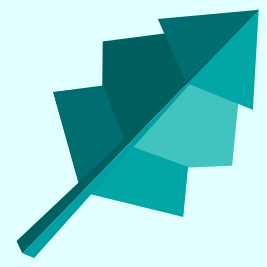
Resultat

Deltagande aktörer i projektet har fått ökad kunskap om de olika förnybara alternativens möjligheter och begränsningar. Kunskapen om hur omställning till förnybara alternativ kan stärka den regionala utvecklingen har ökat. Kartläggningar av infrastruktur för förnybara drivmedel har tagits fram. Projektets aktiviteter har lett till ett storregionalt erfarenhetsutbyte och samverkan över läns- och kommungränser. De deltagande aktörerna har fått individuell stöttning i arbetet med att effektivisera sitt transportarbete. Genom diverse mobility-management-åtgärder har resandet med bil per anställd minskat genom överflyttning till kollektivtrafik, cykel och gång.

Projektägare: Länsstyrelsen i Västmanland

Projektperiod: 1 oktober 2016–31 januari 2020

Utbetalt belopp: 4 783 139 SEK

Samverkan för hållbara byggnader i en koldioxidsnål ekonomi

Bakgrund

Sektorn bostäder och service står för nära 40 procent av Sveriges totala energianvändning. Över hälften av energianvändningen i sektorn går till uppvärmning och varmvatten. Regional utveckling av lågenergi-byggnader hämmas av brist på kompetens och resurser. Med snabbt tempo finns risk att kortsiktigt billiga lösningar väljs framför långsiktigt hållbara. Utredningar har konstaterat att det i merparten byggnader sker en överanvändning av energi mellan 10–50 procent. Det finns en stor potential för energieffektivisering genom att göra rätt från början och i att korrigera, komplettera och optimera energisystem.

Övergripande målsättningar

Projektet syftade i att ta fram en struktur för samverkan som utvecklar regionala aktörers kompetens i att bygga och förvalta med bästa energiprestanda (nära noll energibygnader) och på så sätt få fler regionala aktörer i bygg- och fastighetssektorn att genomföra åtgärder för hög energiprestanda på väg mot nära nollenergibyggnader.

Arbetsätt

Genom workshops och seminarier utbilda, informera och inspirera. Projektet bildade temagrupper för att ta fram handlingsplaner. Projektet genomförde också flera fallstudier med fastighetsägare.

Resultat

Projektet genomförde åtta fallstudier som bidragit till erfarenheter och inspiration för andra företag, det har också bidragit till minskad energiförbrukning. Projektet har sammanställt verktyg, riktlinjer, upphandlingsunderlag och liknande för att underlätta för fastighetsägare. Många aktiviteter med fokus på erfarenhetsutbyte har skett men också studiebesök och utbildning. Även akademien har varit föremål för kunskapsutbyte där bland annat möjlighet till examen/projekt-arbete har presenterats. På hemsidan www.fastighetsnatverket.se finns mer information om projektets resultat.

Projektägare: Region Örebro län

Projektperiod: 3 oktober 2016–31 januari 2020

Utbetalt belopp: 2 153 498 SEK

Energiportal ÖMS- öppen innovation för decentraliserad energiproduktion

Bakgrund

Sveriges energisystem står inför stora utmaningar och möjligheter i och med den snabba utvecklingen av decentraliserade system för energiproduktion. Exempelvis har den svenska solcellsbranschen växt mellan 80–100 procent årligen de senaste fem åren. Eftersom att decentraliserad energiproduktion ofta bygger på väderberoende och icke planerbara kraftkällor, såsom solenergi och vindkraft, uppstår nya behov för smart energiförvaltning på såväl fastighetsnivå som i elnätet.

Övergripande målsättningar

Målet är att skapa en testbäddsinfrastruktur för öppen data inom decentraliserad energiproduktion för användare inom projektets primära målgrupp (offentliga fastighetsbolag) och sekundära målgrupp (små och medelstora företag).

Projektägare: STUNS Uppsala

Projektperiod: 1 augusti 2016–31 mars 2020

Utbetalt belopp: 2 176 282 SEK

Arbetsätt

Upphandla utrustning och utveckla system för insamling av öppna data samt utveckla en energiportal för lagring av den öppna datan. Projektet ska också sprida informera och tillgängliggöra portalen för målgrupperna.

Resultat

Ett datainsamlingsystem har skapats. Genom hårdvara installerad vid solelanläggningarna sänds data från fastigheternas inre nät, ut till datalager samt visualiseringslösningar i Energiportalen. Själva portalen finns här <http://energiportalregion uppsala.se>. Energiportalen kan bidra till att den samlade erfarenheten som utbyggnaden av solel inom Region Uppsala bidragit till sprids. Två offentliga fastighetsägare bidrar med data och två ytterligare är på väg att dela data. Tillgängliggörandet av denna typ av data kan stärka solelbranschen samt entreprenörskap och innovation och därigenom påskynda omställningen. Redan under projektets gång har flertalet organisationer, forskargrupper, examens- och kandidatarbeten nyttjat insamlade data.

Beviljade förstudier (1/2)

Projektnamn	Projektägare	Projektperiod	Utbetalt belopp
1. Hållbart resande	Region Örebro län	1 augusti 2015–31 mars 2016	192 881 SEK
2. Förstudie samverkan i bygg- och fastighetssektorn	Region Örebro län	1 april 2015–31 december 2015	183 233 SEK
3. Förstudie för regional utveckling av infrastruktur för biogas	Biogas Öst AB	1 januari 2016–30 september 2016	250 000 SEK
4. Förstudie Energieffektivisering inom offentliga sektorn	EEF	25 september 2017–28 februari 2018	119 307 SEK
5. Plusenergiförskolan som logistiknod i det koldioxidsnåla lokalsamhället	Sustainable Innovation i Sverige AB	1 maj 2015–31 augusti 2015	188 053 SEK
6. Kompetenscentrum för energieffektivisering i företag i ÖMS regionen	Länsstyrelsen i Västmanlands län	1 maj 2015–29 januari 2016	216 289 SEK
7. Fossilfria resor och transporter	Region Östergötland	1 januari 2016–31 augusti 2016	214 241 SEK
8. Etablering av mobilitetskontor i Östra Mellansverige	Länsstyrelsen i Uppsala län	16 juli 2015–15 maj 2016	240 814 SEK

Beviljade förstudier (2/2)

Projektnamn	Projektägare	Projektperiod	Utbetalt belopp
9. Koldioxidsnål ekonomi utifrån cirkulär ekonomi i SME	CirEko AB (svb)	1 januari 2018–30 september 2018	200 000 SEK
10. UltiMAT - Resilient Livsmedelsförsörjning	Needsdrive AB	1 augusti 2017–30 april 2018	333 259 SEK
11. Utnyttjande av industriell restvärme i Östra Mellansverige - Förstudie	Örebro Läns Landsting	1 januari 2016–30 september 2016	198 794 SEK
12. Förstudie kooperativa energilösningar	Coompanion Örebro län Ekonomisk Förening	1 september 2019–31 december 2019	344 966 SEK
13. Cirkulär ekonomi genom industriell samverkan	Östergötlands Läns Landsting	1 september 2018–31 juli 2019	160 866 SEK
14. Koldioxidsnål region genom ökad samverkan mellan energibolag och fastighetsbolag	Linköpings Universitet	1 januari 2018–28 september 2018	378 393 SEK
15. Cirkulär ekonomi för ett mer resurs-effektivt ÖMS	Region Östergötland	1 januari 2020–30 september 2020	400 000 SEK